

Príručka pre žiadateľa

na obdobie 2014-2020

Verzia 1.1

ČASŤ 1: DUNAJSKÝ NADNÁRODNÝ PROGRAM

upravil Riadiaci orgán / Spoločný sekretariát
Budapešť, Maďarsko, 2016

Obsah

I.	Prehľad o programe.....	3
II.	Programové priority a špecifické ciele	3
III.	Programová oblasť.....	6
IV.	Rozpočet programu	7
V.	Právny rámec.....	8
VI.	Riadiaca štruktúra.....	10
VII.	Programové prepojenie s EUSDR.....	13

I. Prehľad o programe

Dunajský nadnárodný program je finančným nástrojom (DTP) so špecifickým rozsahom a nezávislým rozhodujúcim orgánom. DTP podporuje **integráciu politík v dunajskej oblasti** vo vybraných odvetviach podľa nariadení o CPR a ERDF. Strategickou víziou je „integrácia politík“ v špecifických oblastiach na úrovni nižšej, ako je úroveň EÚ (bez duplikácie úsilia v integrácii politík na úrovni EÚ, napríklad pokiaľ ide o TEN-T), a na nadnárodnej úrovni. Nadnárodné projekty by mali ovplyvňovať národné, regionálne a lokálne politiky.

S cieľom dosiahnuť vyššiu úroveň územnej integrácie veľmi heterogénneho dunajského regiónu bude program nadnárodnej spolupráce vystupovať ako **stimulátor politík** so zameraním na riešenie spoločných výziev a potrieb vyplývajúcich zo špecifických oblastí politiky. Preto sa od nadnárodnej spolupráce očakáva, že prinesie hmatateľné výsledky prostredníctvom **vývoja a praktickej implementácie rámcov politík, nástrojov a služieb**. Pre tento účel sa program snaží presadzovať konkrétne pilotné investície.

Súčasnú potrebu súvisia s tým, ako zlepšiť inštitucionálne rámce spolupráce, ako zvýšiť kvalitu politík a ich prínosy a ako dospieť k riešeniam prostredníctvom inteligentných pilotných aktivít. Úspech implementácie programu bude závisieť od cieleného výberu najrelevantnejších intervencií a ďalšieho zvýšenia účinnosti administratívnych procedúr a zníženia administratívnej záťaže prijímateľov.

II. Programové priority a špecifické ciele¹

Program stojí na štyroch prioritách s osobitnou relevantnosťou vo vzťahu k dunajskému regiónu. Tieto priority sa ďalej delia na špecifické ciele a reagujú na potreby a výzvy programovej oblasti, alebo sa opierajú o možnosti identifikované v analýze tvoriacej súčasť dokumentu Dunajského nadnárodného programu.

Projekty, ktoré majú byť financované v rámci programu, budú musieť reagovať na jeden zo špecifických cieľov formulovaných v rámci každej priority programu.

¹ Intervenčná logika program je uvedená podrobne v prílohe I

Prioritná os 1

Inovatívny a sociálne zodpovedný dunajský región

Špecifický cieľ 1.1

Zlepšiť rámcové podmienky pre inovácie

Špecifický cieľ 1.2

Zlepšiť schopnosti v oblasti podnikových a sociálnych inovácií

Prioritná os 2

Dunajský región zodpovedný voči životnému prostrediu a kultúre

Špecifický cieľ 2.1

Podporiť nadnárodné vodné hospodárstvo a predchádzanie povodňovým rizikám

Špecifický cieľ 2.2

Podporiť trvalo udržateľné využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva a zdrojov

Špecifický cieľ 2.3

Podporiť obnovu a manažment ekologických koridorov

Špecifický cieľ 2.4

Zlepšiť pripravenosť na zvládanie

Prioritná os 3

Lepšie prepojený a energeticky zodpovedný dunajský región

Špecifický cieľ 3.1

Podporiť dopravné systémy, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a bezpečné, a vyváženú dostupnosť mestských a vidieckych oblastí

Špecifický cieľ 3.2

Zlepšiť energetickú bezpečnosť a energetickú efektívnosť

Prioritná os 4

Dobre spravovaný dunajský región

Špecifický cieľ 4.1

Zlepšiť inštitucionálne kapacity na riešenie významných spoločenských výziev

Špecifický cieľ 4.2

Podporiť správu (governance) a implementáciu EUSDR

rizika pohrôm

III. Programová oblasť

Programová oblasť pokrýva **deväť členských štátov** (Rakúsko, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Maďarsko, Nemecko s dvoma spolkovými krajinami Bádensko - Württembersko a Bavorsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko) a **päť nečlenských štátov EÚ** (Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Čierna Hora, Srbsko a Ukrajina so štyrmi oblasťami (Černovická, Ivanofrankivská, Zakarpatská a Odesská), čo predstavuje 69 regiónov NUTS2.

Geograficky sa oblasť DTP prekrýva s územím spadajúcim pod Stratégiu EÚ pre dunajský región (EUSDR), zahŕňajúcim aj povodie rieky Dunaj a horské oblasti (ako sú Karpaty, Balkán a časť Álp). Ide o najmedzinárodnejšie povodie rieky na svete. Oblasť pokrýva pätinu územia EÚ a je obývaná približne 114 miliónmi obyvateľov. Rozmanitosť prírodného prostredia, sociálnoekonomické rozdiely a kultúrna diverzita rôznych častí oblasti môžu byť vnímané ako veľké výzvy, v skutočnosti však predstavujú významné možnosti a nevyužitý potenciál.

Obrázok 1: Programová oblasť

IV. Rozpočet programu

Implementácia Dunajského nadnárodného programu bude podporovaná Európskou úniou s alokáciou **231 924 597 eur**, pochádzajúcou z troch hlavných zdrojov: **Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF 202 095 405 eur)**, **Predvstupového nástroja (IPA 19 829 192 eur)** a **Nástroja európskeho susedstva (ENI Moldavsko 5 000 000 eur a ENI Ukrajina 5 000 000 eur)**. Tieto sumy budú doplnené **národnými príspevkami** krajín zúčastňujúcich sa na programe (okrem fondov TA pre ENI, ktoré uplatňujú iné postupy). Jednotlivé projekty v rámci prioritných osí 1 – 4 dostanú podporu únie vo výške 85% celkových oprávnených nákladov. Rozdelenie alokácií zo zdrojov únie medzi prioritné osi je nasledovné:

Prioritné osi (PA)	ERDF	IPA	ENI Moldavsko	ENI Ukrajina	Celkom
PA 1: Inovatívny a sociálne zodpovedný dunajský región	56 586 713,00	5 459 759,00	1 340 426,00	1 340 426,00	64 727 324,00
PA 2: Dunajský región zodpovedný voči životnému prostrediu a kultúre	64 670 530,00	6 239 725,00	1 531 915,00	1 531 915,00	73 974 085,00
PA 3: Lepšie prepojený a energeticky zodpovedný dunajský región	42 440 035,00	4 094 820,00	1 005 319,00	1 005 319,00	48 545 493,00
PA 4: Dobre spravovaný dunajský región	26 272 403,00	2 534 888,00	622 340,00	622 340,00	30 051 971,00
PA 5: Technická pomoc	12 125 724,00	1 500 000,00	500 000,00	500 000,00	14 625 724,00

Viac informácií o finančných príspevkoch DTP možno nájsť v **časti 3 Finančný plán Programu spolupráce**.

V. Právny rámec

Dunajský nadnárodný program bol vytvorený, berúc do úvahy široký koncepčný rámec usmerňujúci rozvojové úsilie na makroregionálnej, národnej a regionálnej úrovni.

Treba vziať na vedomie: Príslušné dokumenty uvedené nižšie sú k dispozícii na webovej stránke DTP. Zoznam nie je úplný.

- *Dokument Dunajského nadnárodného programu spolupráce prijatý Európskou komisiou*
- *Nariadenia vzťahujúce sa na štrukturálne fondy:*
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006
 - Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
- *Nariadenia IPA:*
 - Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 447/2014 z 2. mája 2014 o osobitných pravidlách pre vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti
- *Nariadenie ENI:*

- Nariadenie č. 232/2014 Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje Nástroj európskeho susedstva
- *Nariadenie EZÚS:*
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1302/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS), pokiaľ ide o vyjasnenie, zjednodušenie a zlepšenie zakladania a fungovania takýchto zoskupení
- *Strategický rámec:*
 - **Stratégia Európa 2020** sa zameriava na tri piliere konceptu rastu: inteligentný, trvalo udržateľný a inkluzívny. Stratégia je nástrojom na koordináciu politík na národnej úrovni a na úrovni EÚ s cieľom vygenerovať a udržať rozvoj na úrovni EÚ a pomôcť EÚ stať sa najkonkurencieschopnejšou ekonomikou na svete do roku 2020. Mechanizmami na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov sú národné programy reforiem, ktoré obsahujú ciele stanovené na národnej úrovni, sledujúc pritom ciele EÚ 2020.
 - **Územná agenda Európskej únie 2020** - Smerom k inkluzívnej, inteligentnej a udržateľnej Európe rozmanitých regiónov (ÚA2020) má poskytnúť strategické usmernenia pre územný rozvoj, podporujúce integráciu územnej dimenzie v rámci rôznych politík na všetkých úrovniach správy (governance), a zabezpečiť implementáciu Stratégie Európa 2020 podľa princípov územnej súdržnosti.
 - **Stratégia Juhovýchodná Európa 2020 (JVE 2020)** bola rozbehnutá zúčastnenými štátmi v roku 2011 ako prejav zistenia, že úzka spolupráca môže urýchliť dosiahnutie zámerov v kľúčových sektoroch. JVE 2020 je inšpirovaná Stratégiou Európa 2020 a sleduje podobné ciele, pričom berie do úvahy regionálne špecifiká. Dokument poskytuje dôležité strategické usmernenie pre nečlenské štáty zo západného Balkánu na dosiahnutie vyššieho stupňa konvergencie s cieľmi EÚ2020.
 - **Stratégia Európskej únie pre dunajský región** – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - COM(2010) 715 final

Ďalšie programové dokumenty a relevantné informácie

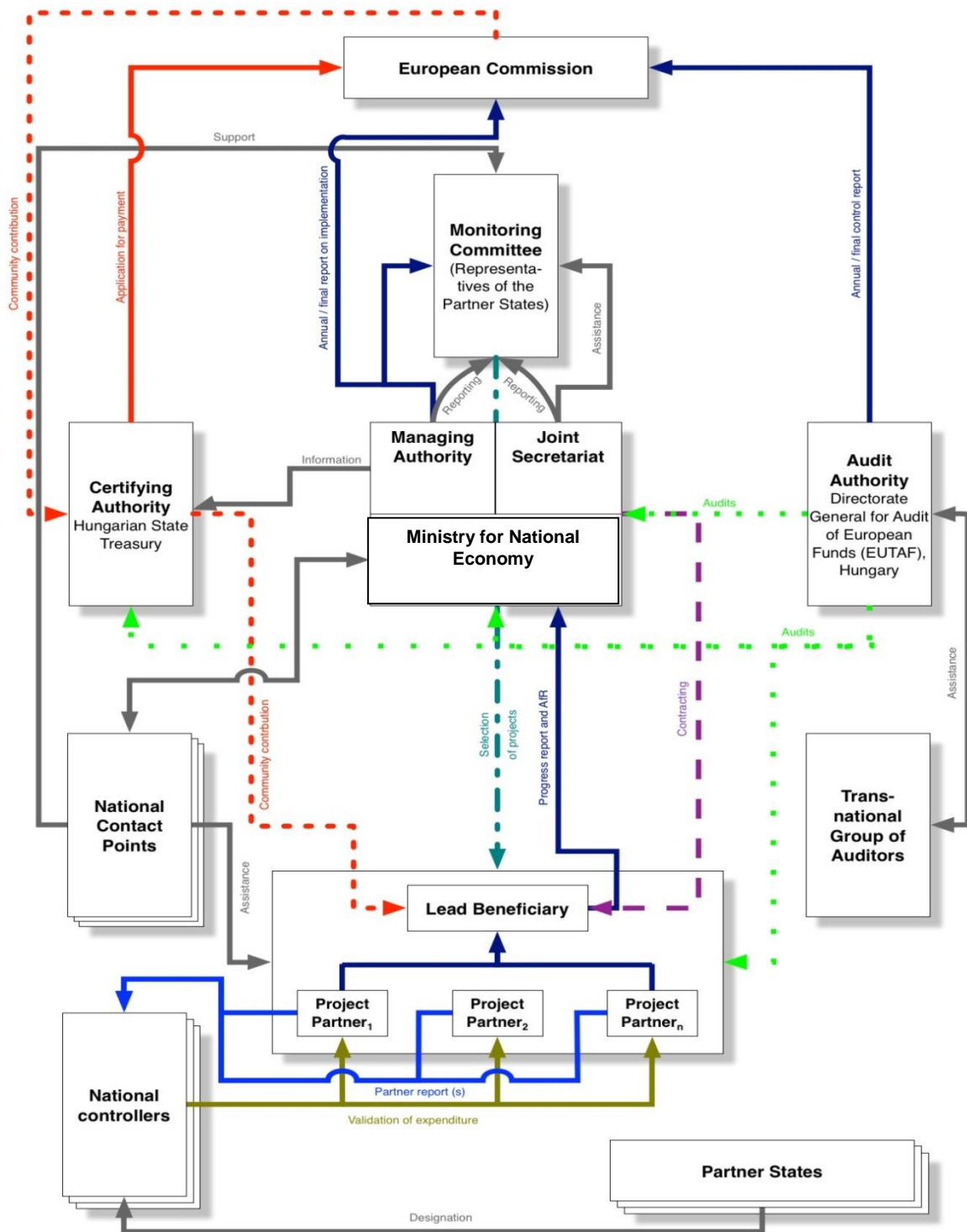
Okrem toho boli reflektované tematické koncepčné rámce s cieľom lepšie sa zamerať na potreby v daných sektoroch. Následne príprava a formovanie programu vzali do úvahy ciele identifikované v nasledovných špecifických tematických oblastiach (zoznam je neúplný):

- Rámcová smernica EÚ o vodách (2000)
- TEN-T Connecting Europe
- Stratégia EÚ pre biodiverzitu (2011)

- Priorizované akčné rámce pre NATURA 2000
- 7. Environmentálny akčný program EÚ
- Klimatický a energetický balíček EÚ
- Plány energetickej účinnosti / plány SET
- SME Small Business Act
- Platforma EÚ inteligentnej špecializácie
- Dunajské inovačné partnerstvo
- Európska výskumná oblasť, Strategické výskumné agendy vytvorené podľa Spoločných programových iniciatív
- Výskumno-vývojová stratégia pre západný Balkán – WISE (navrhnutá so Svetovou bankou / RCC na monitorovanie pokroku.

VI. Riadiaca štruktúra

Dunajský nadnárodný program bude využívať zdieľaný riadiaci systém na riadenie, koordináciu a dohľad nad jeho implementáciou v tom zmysle, že partnerské štáty a komisia budú zodpovedné za riadenie a kontrolu programu.

Monitorovací výbor (MV) – je zložený zo zástupcov každej zo zúčastnených štátov a dohliada na implementáciu DTP a vyberá projekty, ktoré majú byť financované. Jeho celkovou úlohou je zabezpečenie kvality a efektívnosti implementácie programu s asistenciou Spoločného sekretariátu (JS).

Riadiaci orgán (MA), ktorému asistuje **Spoločný sekretariát (JS)**, ktorého sídlom je Ministerstvo národného hospodárstva Maďarska, je zodpovedný za celkovú implementáciu programu; vykonáva funkcie ustanovené v článku 125 CPR a článku 23 nariadenia o ETC. JS bude ústredným kontaktným miestom pre potenciálnych projektových žiadateľov a vedúcich prijímateľov vybraných/prebiehajúcich operácií.

Certifikačný orgán (CO) je zodpovedný za zostavovanie a predloženie certifikovaných výkazov výdavkov a žiadostí o platbu Európskej komisii a prijímanie platieb od EK. CO použije platby prijaté od Komisie na vykonanie úhrady vedúcim partnerom podľa článku 132 CPR.

Orgán auditu (OA) zabezpečí, aby sa vykonávali audity systémov riadenia a kontroly, primeranej vzorky operácií a ročných účtov. Orgánu auditu bude asistovať Skupina audítorov (GoA) pozostávajúca zo zástupcov zodpovedných orgánov každého partnerského štátu.

Národné kontaktné body (NCP) zriadi každý zúčastnený štát, aby dopĺňali nadnárodné aktivity MA/JS zapojením zainteresovaných strán z národnej úrovne, a aby prispeli k národnému a nadnárodnému riadeniu programu a poskytovali usmernenie a rady potenciálnym žiadateľom a projektovým partnerom.

Vedúci partneri (LP), so sídlom v jednom z členských štátov EÚ DTP budú vymenovaní všetkými partnermi zúčastňujúcimi sa na projekte, aby vykonávali úlohy stanovené v článku 13 nariadenia o ETC. LP bude najmä zodpovedný za zabezpečenie implementácie celej operácie, vrátane mechanizmov na vymáhanie neoprávnene vyplatených súm.

Kontrolóri budú vymenovaní každým partnerským štátom, aby zabezpečili súlad výdavkov vynaložených národnými partnermi projektu s predpismi Spoločenstva a národnými predpismi prostredníctvom vykonávania overovaní v zmysle článku 23 ods. 4 nariadenia o ETC a článku 125 ods. 5 CPR s pokrytím administratívnych, finančných, technických a fyzických aspektov operácií. Kontrolóri budú menovaní v súlade s národnými ustanoveniami každého Partnerského štátu. Každý štát zúčastňujúci sa na DTP bude zodpovedný za overovania vykonané na jeho území.

VII. Programové prepojenie s EUSDR

Makroregionálne stratégie a programy nadnárodnej spolupráce

V rámci regionálnej politiky EÚ získali makroregionálne stratégie za posledné roky výrazne na význame. Na celom európskom území bolo identifikovaných niekoľko makroregiónov, prekračujúcich štátne hranice. Stratégia EÚ pre baltský región bola prijatá v októbri 2009; **Stratégia EÚ pre dunajský región (EUSDR) sa začala implementovať v júni 2011**; Stratégia pre jadransko-jónsky región bola potvrdená Európskou komisiou v roku 2012 a Stratégia EÚ pre alpský región bola potvrdená Európskou radou v novembri 2015. Diskusie o možných ďalších európskych makroregionálnych stratégiách stále prebiehajú.

Vzhľadom na identické geografické pokrytie nemusí byť rozdiel medzi makroregionálnymi stratégiami a príslušnými nadnárodnými programami spolupráce na prvý pohľad zrejmý. Treba však zdôrazniť nasledovné:

- **Makroregionálne stratégie nie sú finančnými nástrojmi.** Makroregionálna stratégia je integrovaným rámcom (potvrdeným Európskou radou), ktorý môže byť okrem iného podporovaný z Európskych štrukturálnych a investičných fondov a ktorého účelom je zaoberať sa spoločnými výzvami, ktorým čelí definovaná geografická oblasť, ktorá má tak prínos z posilnenej spolupráce prispievajúcej k dosiahnutiu ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti. Snažia sa vytvoriť synergiu a koordináciu medzi jestvujúcimi politikami, finančnými nástrojmi a iniciatívami realizovanými v danom makroregióne;
- **Programy nadnárodnej spolupráce, ako je aj DTP, sú finančnými nástrojmi** prispievajúcimi k realizácii rôznych politík a stratégií EÚ, vrátane makroregionálnych stratégií. Pokiaľ ide o politiky a stratégie, sú **len jedným nástrojom spomedzi ďalších finančných možností.**
- Programy nadnárodnej spolupráce a makroregionálne stratégie sú založené na **odlišných koncepčných a/alebo právnych rámcoch** definujúcich, okrem iného, rôzne súbory pravidiel, tematických priorít, štruktúr vnútornej správy a administratívne procedúry.

Ako funguje EUSDR

Stratégia dunajského regiónu sa zaoberá širokým rozsahom otázok. Tieto sú rozdelené do **štyroch pilierov a 12 prioritných oblastí** (viď obrázok nižšie). **Akčný plán EUSDR** predstavuje pre každú prioritnú oblasť operačné ciele, projekty a činnosti. Okrem toho sú pre každú prioritnú oblasť definované konkrétne **ciele**. Každú prioritnú oblasť riadia **koordinátori prioritných oblastí (PAC)**, ktorým pomáhajú a riadia riadiace skupiny. Okrem toho, niektoré prioritné oblasti vytvorili pracovné skupiny, ktoré sa zaoberajú niektorými čiastkovými témami a úlohami. Účasť svojich krajín na implementácii EUSDR koordinujú **národní koordinátori (NC)**. Úlohou NC je presadzovať stratégiu a informovať relevantných aktérov na národnej úrovni o kľúčovom vývoji v stratégii. Webová stránka EUSDR (www.danube-region.eu) poskytuje všeobecné informácie o EUSDR, jej riadení, prioritných

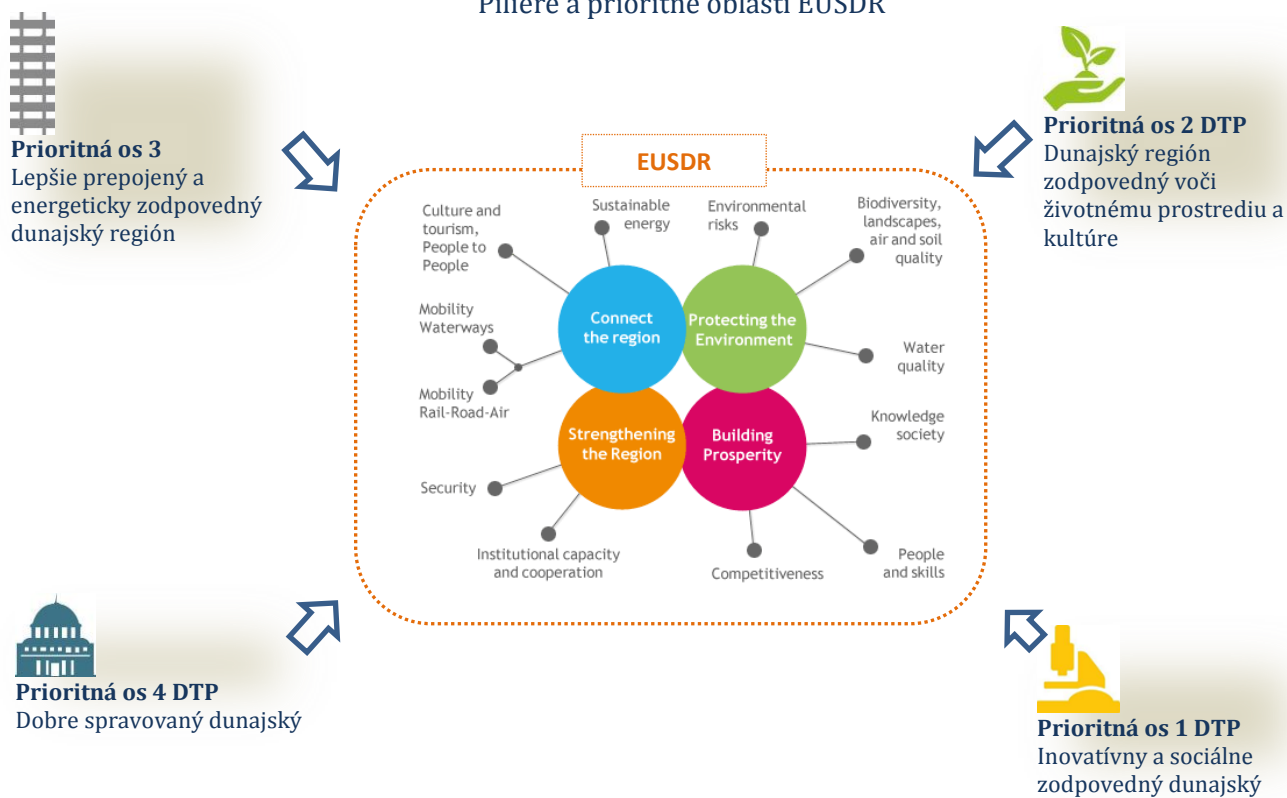
oblastiach a PAC, cieľoch za každú prioritnú oblasť, finančných príležitostiach a kľúčových dokumentoch.

Príspevok projektov DTP k EUSDR

Nastavenie DTP plne rešpektovalo EUSDR. Jedným z výsledkov zosúladenia DTP a EUSDR je, že **všetky prioritné osi DTP a súvisiace špecifické ciele vykazujú priame prepojenie s piliermi jednej alebo viacerých prioritných oblastí EUSDR** (pozri aj Program spolupráce DTP, kapitola 4.4.1). Avšak nie všetkých dvanásť prioritných oblastí EUSDR je rovnako reflektovaných zo strany DTP z dôvodu tematickej koncentrácie² uplatňovanej na všetky programy územnej spolupráce v programovom období EÚ 2014-2020.

Tematické prepojenie medzi DTP a EUSDR

Piliere a prioritné oblasti EUSDR

² Podľa článku 4 nariadenia 1301/2013

Treba vziať na vedomie: Očakávané príspevky projektov DTP k EUSDR

- Od žiadateľov sa očakáva, že opíšu prepojenie medzi relevantnou prioritnou oblasťou (oblasťami) EUSDR a konkrétny príspevok k implementácii prioritnej oblasti (oblastí), ako aj príspevok k dosiahnutiu aktuálnych cieľov EUSDR a zodpovedajúce činnosti, tak ako je opísané v oficiálnom zozname cieľov a činností (<http://www.danube-region.eu/component/edocman/action-plan-eusdr-pdf>). Okrem opisu príspevku musia žiadatelia vo svojom návrhu preukázať, že stratégia je ukotvená v aktuálnej implementácii projektu (napríklad zapojením koordinátorov prioritných oblastí alebo návrhom aktivít, ktoré zapájajú orgány EUSDR).
- Žiadateľom sa tiež odporúča, aby skontrolovali webové stránky špecifických prioritných oblastí, aby lepšie pochopili, ako môže návrh prispieť k EUSDR (<http://www.danube-region.eu/about/priorities>).

Prepojenie projektov DTP s EUSDR si bude vyžadovať dobré znalosti o EUSDR. Preto by žiadatelia mali využiť všetky dostupné zdroje informácií, či už prostredníctvom vyššie uvedených webov, priamych kontaktov so zástupcami EUSDR (PAC, riadiace skupiny prioritných oblastí, národní koordinátori alebo ďalší) alebo formou návštevy podujatí EUSDR. No a napokon, priamy kontakt žiadateľov so svojim národným kontaktným bodom DTP počas prípravy svojho projektu môže takisto viesť k užitočným radám a usmerneniu.